SÄÄSTÖLASKELMIEN, MAATALOUSELINKEINON JA YRITTÄJYYSKASVATUKSEN VAIKUTUKSET ELIMÄEN YLÄKOULUA KOSKEVAAN PÄÄTÖKSENTEKOON

Säästölaskelma

Kouvolan perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmassa 2027–2035 laskelmaan on arvioitu Elimäen yläkoulun lakkauttamisen olevan Kouvolan kaupungin osalta poikkeuksellisen suuri säästötoimenpide. Kaupunki arvioi sen tuottavan vuositasolla 1,195 miljoonan euron kustannusvaikutuksen, josta 1,002 miljoonaa euroa perustuu henkilöstökustannuksiin ja 18,7 henkilötyövuoden vähennykseen. Esityksen mukaan lähes puolet palveluverkkosäästöstä on laskettu Elimäen yläkoulun varaan. Kouvolan kaupungin tulee pystyä todentamaan esitetyt oletukset erityisen tarkasti.

Kuntalaisena en voi hyväksyä esitettyä laskelmaa sellaisenaan ilman sen tarkempaa avaamista. Haluan, että kaupunki osoittaa, mikä osa 18,7 henkilötyövuodesta on nettovähennystä koko kaupungin perusopetuksesta eikä ainoastaan Elimäen koulun henkilöstömäärän laskennallista poistumista. Oppilaat eivät katoa palvelusta, vaan he siirtyvät toisiin kouluihin, ja tämän myötä vastaanottavassa koulussa tarvitaan uusia opetusryhmiä, opettajia, erityisopetusta, oppilaanohjausta, koulunkäynninohjaajia, opiskeluhuollon ja hallinnon resursseja sekä tiloja ja välineitä. Jos näitä kustannuksia ei ole vähennetty Elimäen yläkoulua koskevasta 1,002 miljoonan euron henkilöstösäästöstä, kyseessä ei ole nettosäästö, vaan bruttovaikutus. Vaadin avaamaan, miten 18,7 henkilötyövuotta on laskettu. Paljonko tosiasiassa htv:tä poistuu Elimäeltä ja paljonko vastaavasti htv:tä tarvitaan vastaanottavissa kouluissa, onko vastaanottavien koulujen henkilöstömitoitus laskettu samoilla oppilasryhmien ja ryhmäkokojen oletuksilla, kuinka paljon Elimäen yläkoulun henkilöstöä poistuu aidosti eläköitymisen kautta ja kuinka paljon esitetyistä säästöistä syntyy tosiasiallisesti vasta vuosien kuluessa?

Palveluverkkoselvityksessä on myös esitetty Elimäen yläkoulun 8,6 miljoonan euron investointitarve. Kaupungin julkisista asiakirjoista ei löydy erittelyä siitä, mistä juuri Elimäen yläkoululle esitetty 8,6 miljoonan euron summa muodostuu. Vuoden 2023 päätöksentekoaineistossa Elimäen yläkoulun ja Korian koulun korjauskustannuksiksi arvioitiin **yhteensä** 2,1 miljoonaa euroa. Vaadin osoittamaan, mihin Elimäen yläkoululle laskettu 8,6 miljoonan euron investointitarve perustuu ja erittelemään summan rakennus- ja korjaustoimenpiteittäin, niiden ajoituksen, kustannusarvioiden lähteen ja ajankohdan sekä selvittämään miten nykyinen 8,6 miljoonan euron arvio poikkeaa aiemmasta Elimäen yläkoulun ja Korian koulun **yhteisestä** 2,1 miljoonan euron korjausarviosta.

Maatalouselinkeino

Kouvola on Suomen suurin maatalouskaupunki, jossa toimii lähes 800 y-tunnuksella toimivaa maatilaa ja sen kokonaisviljelypinta-ala on 46000 ha. Elimäki on ollut kuntaliitoksesta asti yksi kaupungin merkittävimmistä maatalousalueista, sillä maanviljelylle on Elimäellä erinomaiset olosuhteet. Itse asiassa Elimäki edustaa koko Kymenlaakson ehdotonta kärkeä. Siinä missä muualla Kaakkois-Suomessa maatalous on pienipiirteisempää ja vesistöjen, metsien ja maastonmuotojen vuoksi rikkonaisempaa, Elimäen peltoprofiili on poikkeuksellisen laajaa, tasaista ja viljavaa, ja se vastaa ominaisuuksiltaan enemmän Varsinais-Suomea kuin tyypillistä järvistä Itä- tai Kaakkois-Suomea. Maaperä Elimäellä on erittäin suotuisa suuren mittakaavan viljelyyn ja siellä on keskimääräistä suurempi tilakoko ja suuret, yhtenäiset peltolohkot *(Maaseudun Tulevaisuus 28.9.2025)*. Elimäellä toimii paljon elinvoimaisia ja kehittyviä, kokoluokaltaan merkittäviä maatiloja. Näiden tilojen ympärille syntyy työtä, yrittäjyyttä, palveluiden monipuolista kysyntää sekä verotuloja, jotka kaikki vaikuttavat suoraan koko Kouvolan kaupunkiin. Maatalous on myös osa huoltovarmuutta ja kotimaista ruoantuotantoa.

Koulu on yksi tärkeimmistä infrastruktuurin osista maaseudulla, jonka varaan lapsiperheet, yrittäjät ja maatilat rakentavat tulevaisuuttaan. Koulun merkitys korostuu myös siinä vaiheessa, kun tulevat sukupolvet punnitsevat suvun maatilayrityksen vetovastuun ottamista harteilleen. Nuoret aikuiset ovat rakentaneet elämänsä sinne, missä kulloisetkin elämän vaiheet ovat olleet – esimerkiksi jatko-opinnot tai työpaikka. Paluu Kouvolaan jatkamaan sukutilaa riippuu hyvin pitkälti siitä, onko täällä nuorelle perheelle peruspalveluita eli onnistuuko täällä elämän perusedellytykset. Suora lainaus perusopetuslain 6§:stä: *”Opetus on järjestettävä niin, että matkat ovat asutuksen, koulujen sijainnin ja liikenneyhteyksien puitteissa mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä.* Perusopetuslain 32§ on sen sijaan poikkeussäännös, joka turvaa oppilaan *vähimmäisoikeudet* silloin, kun pääsäännöstä joudutaan poikkeamaan: maksuton kuljetus ja matkan enimmäiskesto 3 h (13 vuotta täyttäneillä). Kuntalaisena tuntuu, että perusopetuslaissa määritetyistä lasten vähimmäisoikeuksista on tullut kaupungin tavoitetaso.

Normaalisti yritykset siirtyvät ostovoiman ja potentiaalisen asiakaskunnan perässä paikasta toiseen. Maatila eroaa kuitenkin radikaalisti kaikista muista yrityksistä. Maatalousyritystä ei voi siirtää palveluiden perässä paikasta toiseen, vaan se on sidottu peltoihin, tuotantorakennuksiin, eläimiin ja toimintaympäristöönsä. Maatalousyrittäjä perheineen ei voi myöskään muuttaa palveluiden perässä tilalta pois noin 30–50 km matkan päähän ja käydä sieltä käsin töissä maatilalla samalla tavalla kuin palkansaajat monessa muussa ammatissa voivat tehdä.

Annan esimerkin omalta tilaltamme. Tilamme on nykyaikainen ja monipuolinen kokonaisuus, jossa on monipuolista kasvinviljelyä sekä kotieläintuotantoa. Vuositasolla hoidamme omia ja yhteistyötilojen peltoja noin [redacted] hehtaarin alueella. Tämän lisäksi meillä on emolehmätila, jossa meillä on noin [redacted] eläintä. Emolehmätilalla koko tuotannon ja tulonlähteen kulmakivi

on poikimisten onnistuminen eli jokainen vasikka-emo- pari tulee pysyä hengissä ja hyväkuntoisena. Poikimakaudella yrittäjän on oltava käytännössä jatkuvasti valmiudessa seuraamaan eläimiä, valvomaan poikimisia ja tarvittaessa auttamaan sekä emoa että vasikkaa – myös öisin ja viikonloppuisin. Eläinten hyvinvointia koskeva lainsäädäntö edellyttää, että eläinten hyvinvoinnista huolehditaan ja että erityistä huomiota kiinnitetään muun muassa poikimista eli synnytystä odottaviin, poikiviin, juuri poikineisiin ja vastasyntyneisiin eläimiin. Tarvittaessa eläimet on tarkastettava useammin kuin kerran päivässä. Sairastuneelle tai vahingoittuneelle eläimelle on lisäksi annettava viipymättä asianmukaista hoitoa *(Laki eläinten hyvinvoinnista, saatavissa: https://www.finlex.fi/eli?uri=http://data.finlex.fi/eli/sd/2023/693/ajantasa/2026-06-16/fin)*.

Tämä ei ole maatalousyrittäjälle vain lainsäädännöllinen velvollisuus, vaan se koskee suoraan myös yrityksen taloutta ja toimeentuloa. Emolehmätilalla onnistuneet poikimiset tarkoittavat eläviä emoja ja vasikoita, jonka varaan rakentuu yrityksen tulo ja koko seuraavan vuoden tuotanto. Epäonnistunut poikiminen, liian myöhään havaittu ongelma tai eläimen hoidon viivästyminen voi puolestaan tarkoittaa eläimen menettämistä, tuotannon menetystä ja merkittävää taloudellista vahinkoa.

Elimäen ollessa näin merkittävä alue koko Kaakkois-Suomessa, saati Kouvolassa, maatalousyritysten erityispiirteisyys ja ruoantuotannon jatkuvuus maassamme tulee ottaa huomioon myös Elimäen yläkoulua koskevassa päätöksenteossa. Tarvitaan kokonaisvaikutusten arviointi; miten muutos vaikuttaisi lapsiperheiden asumiseen, nuorten tulevaisuuden uskoon, maatilojen sukupolvenvaihdoksiin, yrittäjyyteen, paikallisiin yrityksiin, palveluiden kysyntään, kaupungin veropohjaan, koko Suomen huoltovarmuuteen ja Elimäen elinvoimaan. Säästö, joka heikentää veropohjaa ja alueen elinvoimaa, ei ole säästö.

Yrittäjyyskasvatus

Kaupungin omassa palveluverkkosuunnitelmassa yrittäjyys on määritelty perusopetuksen kehittämisen painopisteeksi, ja tavoitteena mainitaan nimenomaisesti yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen. Kuvauksessa tavoitteiksi määritellään mm. yrittäjyyteen liittyvien tietojen ja taitojen kehittäminen, uuden yrittäjyyden aikaansaaminen sekä toiminnallinen, projektimainen ja yritystyöhön perustuva oppiminen. Samaan aikaan kaupunki on lakkauttamassa Elimäen yläkoulun, jossa ovat kaupungin ainoat yrittäjyyden erikoisluokat. Elimäen yhtenäiskoulun kohdalla yrittäjyyskasvatus alkaa jo alakoulusta, jossa yrittäjyyskasvatusta hyödynnetään monipuolisesti mm. toiminnallisten projektien ja valinnaisaineiden kautta. Elimäellä siis on toteutettu jo vuosia menestyksekkäästi oppilaiden pitkäjänteistä yrittäjyyskasvatusta koko perusopetuksen ajan hyödyntäen yritysyhteistyötä ja toiminnallisia projekteja.

Lopuksi

Kokonaisvaltaisen päätöksenteon kannalta olennaisin vaatimus on avata säästölaskelma bruttosäästöön, nettosäästöön ja strategisiin vaikutuksiin. Laskelmassa tulee avata henkilöstökulut, Elimäen yläkoulun investointikustannus, vastaanottavien koulujen henkilöstötarve, lisätilojen kustannukset, koulukuljetukset sekä muut palveluverkon muutoksesta syntyvät kulut. Miten 18,7 htv:n nettovähennys on laskettu ja paljonko henkilöstöä tarvitaan vastaanottavissa kouluissa ja onko yrittäjyyden erikoisluokan siirtämisen kustannus ja pedagoginen vaikutus arvioitu? Miten kaupunki samanaikaisesti toteuttaa palveluverkkosuunnitelmassa määrittelemäänsä tavoitetta yrittäjyyskasvatuksen vahvistamisesta, kun se suunnittelee kaupungin ainoan yrittäjyyden erikoisluokan lakkauttamista?

Päätöksenteossa tulee lisäksi tarkasti arvioida myös yläkoulun lakkauttamisen vaikutus alueen elinvoimaan, veto- ja pitovoimaan sekä erityisesti kokonaisen elinkeinon tulevaisuuskuvaan ja kaupungin veropohjaan.

Ystävällisin terveisin

[redacted]